

Lanthandel i kyrkbyn

Den första lanthandlaren som startade handelsboden i Krogsredes kyrkby var Sven Jonasson från Torpa. Han drev handel under januari-mars 1866. Året efter startade Johan Severin Andersson från Vismhult lanthandel i sitt nybyggda hus i kyrkbyn. Affären övertogs 1887 av brodern Gustav Andersson med hustrun Anna Sofia Johansdotter. De drev verksamheten gemensamt till 1902, då Gustav avled. Anna-Sofia fortsatte något år till. Sedan kom Almin Andersson från Skog och drev lanthandeln till 1908 i samma byggnad. Nästa lanthandlare var Lars Bertilsson och hustrun Maria från Bälshult, Gunnarp mellan 1908-1916. De hade bostad och varulokal som inretts i ladugårdens gavelsida mot sjön vilken arrenderades av fjärdingsmannen Gustav Gustavsson. Därefter flyttades affären tillbaka till det hus Johan Severin Andersson byggt. Einar Rudner som var bror till skollärare Rudner var lanthandlare mellan 1922-1924. Därefter kom Ragnar Gustavsson, som innehade affären till 1925. Syskonen Gustav och Gerda Persson från Slätthult övertog och drev lanthandeln till 1931. Johan Bengtsson Theorin hette näste handlare och han var verksam mellan 1931 och 1936. Därefter började Hjalmar Gustavsson från gästgivargården med handel i samma byggnad till 1941. Då lokalen var i dåligt skick byggdes en ny affär 1942 mittemot kyrkan av handlaren Gustav Ljungström. Han drev lanthandel tillsammans med hustrun Sigrid och döttrarna Ingabritt och Gunnel. Verksamheten lades ner 1962 och därefter har där inte funnits någon affär i kyrkbyn.

Lanthandlarna sålde i handelsboden socker i stora toppar som man fick klippa sönder med en sockertång. Bönderna hade med sig ägg och smör till affären och fick andra varor med sig hem. Kaffet såldes omalt i lösvikt. Man kunde också köpa fotogen och stearinljus samt rengöringsmedel. Handredskap för hushåll och vissa lantbruksförnödenheter fanns för dem som behövde.

Med tiden förändrades handelsbodens förutsättningar. Fler skaffade bil och körde till större affärer och försäljningen minskade. Det gick ju lättare att hantera varor med längre hållbarhet, men med färskvaror som t.ex. frukt och charkvaror var det problem vid liten omsättning. En av lanthandlarna hade en egen lösning på detta problem. En kund skulle köpa korv i affären och påpekade att datumstämpeln hade gått ut. Då svarar handlaren, "Det är inte farligt. Vi har smakat på en och har inte mått illa av ett".

Ann-Marie Dannegren

Källhänvisning:

Material från Hembygdsföreningens studiecirkel om affärer i socknen.